

Lausuntopyyntö 22.1.2021, LVM/1354/01/2019

Lausunto valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021–2032 ja suunnitelman vaikutusten arvioinnista

Me eteläsavolaiset kunnat: Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi ja Sulkava olemme valmistelleet yhteisen ja sisällöltään yhdenmukaisen lausunnon lausuntopyyntöpalveluun.

Toteamme, että Etelä-Savon maakuntahallitus lausunnossaan ja Itä-Suomen neuvottelukunta kannanotossaan ovat nostaneet merkittäviä näkemyksiä valtakunnallisesta liikennejärjestelmä-suunnitelmasta vuosille 2021–2032.

Panostukset itäisen Suomen liikennejärjestelmän kehittämiseen ovat välttämättömiä koko maan kilpailukyvyllä

Maa- ja metsätalous ja laajemmin ympäristöä hyödyntävät teollisuudenalat synnyttävät allekirjoittaneissa kunnissa ja Etelä-Savon maakunnassa merkittävän määrän raaka- ainekuljetuksia. Kuljetukset käyttävät laajasti koko liikennejärjestelmää, sen tiestöä, rautateitä ja sisävesireittejä. Merkittävä osa luonnonvaroista jalostetaan itäisessä Suomessa tuotteiksi, jotka kuljetetaan päätie- ja rataverkolla merialueen satamiin tai Saimaan kanavan kautta yhä suuremmissa määrin suoraan ulkomaille. Lisäksi Itäisestä Suomesta on lisääntyvissä määrin EU:n ulkorajan ylittäviä suoria rautatie- ja merikuljetuksia paitsi Venäjälle, mutta myös laajemmin Itään.

→ Hyvä saavutettavuus on aivan oleellinen alueellisen yritystoiminnan edellytys.

Hyväkuntoinen ja välityskykyinen liikenneverkko ihmisten liikkumisessa ja asuinpaikan sekä vapaa-ajan asumisen sijainnin valinnassa on keskeistä pysyvyyden tai alueelle siirtymisen näkökulmasta. Matkailu toimialana ja yksittäiset alueelle sijoittuvat yritykset kasvavat liikenneverkon toiminnallisten mahdollisuuksien tukemana. Nopeat kuljetusmuodot syntyvät kaikkia liikennemuotoja sekä matka- ja kuljetusketjujen solmukohtia kehittämällä. Kehittyvät solmukohdat ovat tulevaisuudessa suuressa roolissa kulkumuotojen yhtymäkohtina, jotka tuottavat tehokkuutta ja parempaa palvelutasoa ihmisille sekä yrityksille. Ajallisen saavutettavuuden parantaminen on allekirjoittaneiden kuntien näkökulmasta aluekehityksen ehdoton edellytys.

→ Nopeat kuljetusmuodot ja toimivat kuljetusketjut ovat aivan oleellinen alueellisen elinvoimaisuuden edellytys.

Liikennejärjestelmän investointien aikataulutuksessa ja sijoittumisessa sekä päästöttömyyden tukemisessa on huolehdittava maan eri alueiden alueellisesta tasa-arvosta, jotta nykytilaa tehokkaampi ja käyttäjäystävällisempi tavoitetila voidaan turvata koko Suomessa. Alueiden palvelutason ja matka-aikaketjun tulee tavoitetilassa olla lähtökohtaisesti parempi ja edullisempi, kuin lähtökohtatilanne.

→ Lähtökohtaa edullisempi matka-aikaketju on tuottajan, kuluttajan ja yhteiskunnan etu

Liikennejärjestelmän pitkän tähtäimen visio vuodelle 2050

Valmistelun kuluessa Visio 2050 on kehittynyt ja huomioita alueilta on paremmin nähtävillä. Allekirjoittaneet kunnat muistuttavat kuitenkin siitä, että varsinainen toimenpideohjelma on keskeinen osa etenemistä kohti Visiota. Ohjelma toimenpiteineen ja alueellisine investointeineen on konkreettisemmin suunniteltava ja aikataulutettava niin, että kunnat voivat nähdä kohdallaan konkretiaa ja luottaa alueella tapahtuvaan liikennejärjestelmän kehitykseen. Alueelliset erityiskysymykset

Me allekirjoittaneet kunnat muistutamme, että Etelä-Savossa maa- ja metsätalouden ja laajemmin ympäristöä hyödyntävien teollisuudenalojen liikenne sekä kotipaikka-asumisen ja vapaa-ajan asumisen mahdollistava liikenne muodostavat erityisen piirteen liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Pitkät kuljetukset painottavat maantie- ja raidehankkeiden merkitystä. Vesistöjen alueellinen määrä ja pirstaleisuus korostavat saaristoalueen yhteysalus- ja maantielauttaliikenteen sekä sisävesiliikenteen kehittämisen merkitystä. Lentoliikenne muodostaa tulevaisuudessa nykyistä ketterämmän ja taloudellisemmän osan liikennejärjestelmää.

Alueelliset painotukset

- etätyöskentelyn ja kaksoisasumisen myönteisen kehityksen ylläpitämiseksi on Etelä-Savossa huolehdittava tietoliikenneyhteyksien mm. valokuitu- ja 5G verkon nopeasta kehittämisestä ja maantieteellisestä laajentamisesta
- liikenneverkon strategista tilannekuvaa päivitettäessä on pääkaupungin ja maakuntakeskusten sekä maakunta- ja seutukeskusten välisiä valtatieyhteyksien kehittämistä painotettava tasapuolisemmin
- Valtatie 5 Lusi – Koirakivi ja Hietanen – Rantakylä, Valtatie 13 yhteysväli Kangasniemi – Lappeenranta, Valtatie 14 yhteysväli Juva – Parikkala on yksittäisinä kohteina huomioitava varsinaisessa toimenpideohjelmassa
- alemman tieverkon kunnan ylläpitämiseksi ja korjausvelan poistamiseksi on tähän osoitetun rahoituksen ostovoimasta huolehdittava nykyistä merkittävimmin

- itäisen suunnan, erityisesti Savon radan raideliikenteen nopeut-
ta ja välityskykyä tulee kehittää
- rautateiden henkilöliikenteen palvelutasoa esim. varhaisten
aamuvuorojen turvaamiseksi on parannettava ostoliiken-
nettä lisäämällä
- työvoiman ja asiointiliikenteen liikkuvuuden varmistamiseksi tulee
rautateiden pääverkon palvelutasoa maakuntakeskusten lähi-
junaliikennejärjestelmän osalta vahvistaa. Ratayhteyden muodos-
tamista välillä Savonlinna – Pieksämäki on tarkasteltava osana
palvelevaa raitiotieliikennettä ja Pieksämäki – Varkaus – Joensuu
rataosuuden sähköistys tulee tarkastella osana rataverkon toimin-
nallistakehittämistä.
- itäisen suunnan raideyhteyttä on edistettävä hankeyhtiön muodossa
- Savonlinnan ja Mikkelin lentoasemien kykyä vastata sekä muut-
tuvan lentoliikenteen tarpeisiin, että teknologisiin ratkaisuihin on
edistettävä.
- Vuoksen vesistöissä tapahtuvan sisävesiliikenteen statuksesta
oleellisena osana kansainvälistä meriliikennettä sekä liikenteen
edellytyksiä on parannettava.
- maantielauttapaikkojen korvaamista silloilla on tarkasteltava
ensisijaisena mahdollisuutena ja olemassa olevassa tilanteessa on
huolehdittava nykyisen lauttakapasiteetin kantokyvystä
- yhteisrahoitushankkeiden periaatteet on päivitettävä niin, että
kunnan rahoitettavaa osuutta ei voida pitää kohtuuttoman suurena
ja perusteettomana. Samalla periaatteiden on luotava kunnille
ennakoitavissa olevaa näkymää mahdolliseen kustannusjakoon.

**Lopuksi toteamme, että valtakunnallisessa liikennejärjestelmä-
suunnitelmassa on esitettyä paremmin tuotava esiin liikenne-
järjestelmän kehittämisen alueellisia vaikutuksia ja sen yhteis-
kunnallista vaikuttavuutta maan eri osa- alueille.**

Kunnioittavasti

22. helmikuuta 2021

Enonkosken kunta	Hirvensalmen kunta	Juvan kunta
Kangasniemen kunta	Mikkelin kaupunki	Mäntyharjun kunta
Pertunmaan kunta	Pieksämäen kaupunki	Puumalan kunta
Rantasalmen kunta	Sulkavan kunta	